

פקודת הנזיקין

יוצא מוויקיציטוט ב־21 ביולי 2022

פקודת הנזיקין [נוסח חדש]

נוסח ישן: ע"ר 1944, תוס' 1, 93; 1947, תוס' 1, 32; 1948, תוס' 1, 1; ס"ח תשי"ב, 340; תשט"ז, 51, 78; תשי"ח, 58, 114; תש"ך, 46; תשכ"ג, 76; תשכ"ה, 245, 244.

נוסח חדש: דמ"י תשכ"ח, 266; ס"ח תשכ"ח, 101, XII; תשכ"ט, 153, 280; תש"ל, 124; תשל"ב, 3; תשל"ד, 94; תשל"ח, 118; תשמ"א, 134; תשנ"ב, 153; תשנ"ט, 151; תש"ס, 213; תשס"ה, 950; תשע"ז, 986; תשע"ח, 409. תיקון התוספת: ק"ת תשס"ז, 76; תשס"ט, 938.

תוכן עניינים

סימן ו': שליחת יד	פרק א':
סימן ז': הטעיה	פרשנות
סימן ח': נגישה	פרק ב': זכויות
סימן ט': גרם	וחבויות
הפרת חוזה	בנזיקין
סימן י': הפרת	פרק ג':
חובה חקוקה	העוולות
פרק ד': אשם	סימן א': תקיפה
פרק ה': תרופות	סימן ב': כליאה
לעוולות	סימן ג': הסגת
פרק ו': שונות	גבול
תוספת: תאגידיים	סימן ד': רשלנות
שהוקמו	סימן ד'1: היזק
בחוק	על ידי כלב
	סימן ה': מיטרדים

פרק א': פרשנות

1. בכפוף לפקודת הפרשנות תתפרש פקודה זו לפי עיקרי הפרשנות המשפטית המקובלים באנגליה, וביטויים המשמשים בה – חזקה היא – ככל שהדבר מתיישב עם ההקשר ובאין הוראה אחרת מפורשת – שמשמעותם כמשמעות הנודעת למקביליהם במשפט האנגלי ויתפרשו על דרך זו.

פירוש

2. בפקודה זו –

הגדרות

”הורים” – לרבות הורי הורים והורים חורגים;

”חיה” – לרבות צפרים, דגים, חרקים וזחלים;

”חיית בר” – כל חיה שכנוהג בישראל אין מחזיקים אותה כלואה או בפיקוחו של אדם;

”ילד” – לרבות נכד, ילד חורג, עובר, ילד שלא־מנישואין, או ילד מאומץ; ובהסקת מסקנה בדבר קירבה משפחתית, הכלולה לפי הוראות פקודה זו בהגדרת הביטויים ”הורים” ו”ילד”, יראו את הנולד שלא־מנישואין ואת המאומץ כצאצא כשר של אמו ושל הידוע כאביו או של מאמצו, הכל לפי הענין;

”מיטלטלין“ – דומם או חיה, לרבות כסף,
פרי עצים וגפנים, דגנים, ירקות
ויבולים אחרים ומים, בין בתלוש ובין
במחובר;

”מעביד“ – מי שיש לו ביחסיו עם אדם אחר
שליטה גמורה על הדרך שבו אדם
אחר מבצע עבודה בשבילו, ואילו הוא
עצמו אין עליו מרות דומה לגבי אותה
עבודה, ו”עובד“ הוא מי שעבודתו
נתונה לשליטה כאמור; אולם מי
שהוא בשירות של המדינה או של
רשות מקומית או של אדם אחר – לא
יראוהו כמעביד או כעובד של זולתו
באותו שירות;

”מקרקעין“ – קרקע, עצים, בתים, בנינים
וקירות או מבנים אחרים;

”נזק“ – אבדן חיים, אבדן נכס, נוחות,
רווחה גופנית או שם־טוב, או חיסור
מהם, וכל אבדן או חיסור כיוצאים
באלה;

”נזק ממון“ – הפסד או הוצאה ממשיים
הניתנים לשומה בכסף ואפשר למסור
עליהם פרטים;

”נכס“ – מקרקעין או מיטלטלין;
”נתבע“ – לרבות נתבע בתביעה־שכנגד או
בתובענה־שכנגד;

”פגיעה” – נגיעה שלא כדין בזכות משפטית;

”תובע” – לרבות תובע בתביעה־שכנגד או בתובענה־שכנגד;

”תובענה” – כל הליך אזרחי לפני בית משפט, לרבות קיזוז ותביעה שכנגד;

”תופש” – אדם התופש מקרקעין כדין, או הזכאי כלפי בעל המקרקעין לתפוש אותם או להשתמש בהם, ובאין אדם כאמור – בעל המקרקעין.

פרק ב': זכויות

וחבויות בניזקין

3. הדברים המנויים להלן בפקודה זו הם עוולות, ובכפוף להוראות הפקודה – כל הנפגע או הניזוק על ידי עוולה שנעשתה בישראל יהא זכאי לתרופה המפורשת בפקודה מידי עושה העוולה או האחראי לה.

עוולה והזכות לתרופה

4. לא יראו כעוולה מעשה, שאילו היה חוזר ונשנה לא היה בו כדי ליצור תביעה לזכות נוגדת, ואדם בר־דעת ומזג כרגיל לא היה בא בנסיבות הנתונות בתלונה על כך.

מעשה של מה בכך

5. (א) בתובענה שהוגשה על עוולה תהא הגנה שהתובע ידע והעריך, או יש להניח שידע והעריך, את מצב

הסתכנות מרצון

הדברים שגרמו לנזק וכי חשף עצמו
או רכשו למצב זה מרצונו.

(ב) הוראות סעיף זה לא יחולו על
תובענה שהוגשה על עוולה הנובעת
מאי־מילוי חובה שהיתה מוטלת על
הנתבע מכוח חיקוק.

(ג) ילד למטה מגיל שנים עשרה לא
ייחשב כמסוגל לדעת או להעריך את
מצב הדברים שגרמו לנזק או
כמסוגל מרצונו לחשוף עצמו או
רכשו למצב זה.

6. בתובענה שהוגשה על עוולה, חוץ
מרשלנות, תהא הגנה שהמעשה
שמתלוננים עליו היה לפי הוראות חיקוק
ובהתאם להן או שנעשה בתחום הרשאה
חוקית או מתוך אמונה סבירה ובתום לב
בקיומה של הרשאה חוקית; בסעיף זה,
”מעשה” – לרבות מחדל.

מעשה לפי
חיקוק [תיקון]:
תשס”ה]

7. בסעיפים 7א עד 7ו –

”מעשה” – לרבות מחדל;

”עובד המדינה” – לרבות אורגן של
המדינה וכל אדם הממלא מטעם
המדינה תפקיד ציבורי על פי חיקוק,
לרבות המשרתים בצבא ההגנה
לישראל, במשטרת ישראל, בשירות
בתי הסוהר ובארגוני הביטחון

הגדרות [תיקון]:
תשס”ה]

האחרים של המדינה, ולמעט בעל
חוזה כמשמעותו בסעיף 15;

”עובד רשות ציבורית” – לרבות אורגן של
רשות ציבורית וכל אדם הממלא
מטעם הרשות הציבורית תפקיד
ציבורי על פי חיקוק, ולמעט בעל
חוזה כמשמעותו בסעיף 15;

”עובד ציבור” – עובד המדינה או עובד
רשות ציבורית, לפי הענין;

”רשות ציבורית” – רשות מקומית, וכל
תאגיד שהוקם בחוק המנוי בתוספת;
”תפקיד שלטוני” – תפקיד ציבורי על פי דין
כמשמעותו בסעיף 15(ד)(2)
לחוק-יסוד: השפיטה.

7א.א) לא תוגש תובענה נגד עובד ציבור
על מעשה שעשה תוך כדי מילוי
תפקידו השלטוני כעובד ציבור,
המקים אחריות בנזיקין; הוראה זו
לא תחול על מעשה כאמור שנעשה
ביודעין מתוך כוונה לגרום נזק או
בשוויון נפש לאפשרות גרימתו
במעשה כאמור.

ב) אין בהוראות סעיף קטן (א) כדי
לגרוע מאחריותה של המדינה או
של רשות ציבורית לפי סעיפים 13
ו-14 ולפי כל דין.

ג)

חסינות עובד
הציבור [תיקון:
תשס"ה]

החסינות לפי סעיף זה תחול גם על מי שהיה עובד ציבור בעת ביצוע המעשה נושא התובענה.

7ב(א)

הוגשה תובענה נגד עובד המדינה על מעשה שנעשה בעת מילוי תפקידו כעובד המדינה, וטענה המדינה בהודעה לבית המשפט לקיומה של חסינות לפי סעיף 7א לגבי מעשה העובד, אם נעשה המעשה, תצורף המדינה להליך, אם לא צורפה אליו כנתבעת.

תובענה נגד
עובד המדינה
[תיקון: תשס"ה]

(ב)

ביקשה המדינה, בהודעתה לפי סעיף קטן (א), כי תידחה התובענה נגד עובד המדינה – תידחה התובענה נגדו, ויראו את התובענה כאילו הוגשה נגד המדינה מכוח אחריותה למעשהו של עובד המדינה לפי סעיפים 13 או 14, ואת מעשה עובד המדינה כאילו נעשה תוך כדי מילוי תפקידו.

(ג)

על אף הוראות סעיף קטן (ב) רשאי התובע לבקש, בתוך תקופה שתיקבע בתקנות, כי בית המשפט יקבע שלא מתקיימים תנאי החסינות לפי סעיף 7א; קבע בית המשפט כאמור, לא תידחה התובענה נגד עובד המדינה, ולא יחולו הוראות סעיף קטן (ב).

(ד) לא מסרה המדינה הודעה כאמור בסעיף קטן (א) או לא ביקשה לדחות את התובענה נגד עובד המדינה כאמור בסעיף קטן (ב), רשאי עובד המדינה לבקש, בתוך תקופה שתיקבע בתקנות, כי בית המשפט יקבע שמתקיימים תנאי החסינות לפי סעיף 7א; ביקש העובד כאמור, תצורף המדינה להליך, אם לא צורפה אליו כנתבעת; קבע בית המשפט כי מתקיימים תנאי החסינות כאמור בסעיף 7א, תידחה התובענה נגד עובד המדינה, ויחולו הוראות סעיף קטן (ב), בשינויים המחוייבים; קבע בית המשפט שעובד המדינה עשה את המעשה שלא תוך כדי מילוי תפקידו – תידחה התובענה כנגד המדינה.

(ה) בית המשפט יחליט בבקשת תובע כאמור בסעיף קטן (ג) או בבקשת עובד המדינה כאמור בסעיף קטן (ד), לאלתר.

7ג(א) הוגשה תובענה נגד עובד רשות ציבורית על מעשה שנעשה בעת מילוי תפקידו כעובד הרשות הציבורית, רשאים הרשות הציבורית או העובד לבקש, בתוך תקופה

תובענה נגד
עובד רשות
ציבורית [תיקון]:
תשס"ה]

שתיקבע בתקנות, כי בית המשפט יקבע שמתקיימים תנאי החסינות לפי סעיף 7א לגבי מעשה העובד, אם נעשה המעשה; הוגשה בקשה כאמור, תצורף הרשות הציבורית להליך, אם לא צורפה אליו כנתבעת, ובית המשפט יקבע האם התקיימו תנאי החסינות לפי סעיף 7א.

(ב) קבע בית המשפט כי התקיימו תנאי החסינות לפי סעיף 7א, תידחה התובענה נגד עובד הרשות הציבורית, ויחולו הוראות סעיף 7ב(ב), בשניוים המחויבים; קבע בית המשפט שעובד הציבור עשה את המעשה שלא תוך כדי מילוי תפקידו – תידחה התובענה נגד הרשות הציבורית.

(ג) בית המשפט יחליט בבקשת הרשות הציבורית או העובד כאמור בסעיף קטן (א), לאלתר.

7אעובד ציבור רשאי להצטרף כנתבע לתובענה שהוגשה נגד המדינה או נגד הרשות הציבורית, לפי הענין, בשל מעשה שהיה אחראי בשלו אלמלא הוראת סעיף 7א(א), או לשמור, על אף הוראות סעיפים 7א עד 7ג, על מעמדו כנתבע בתובענה שהוגשה נגדו.

הצטרפות עובד
ציבור כנתבע
לתובענה [תיקון]:
תשס"ה]

7. תשר המשפטים, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי להתקין תקנות לביצוע הוראות סעיפים 7ב עד 7ד, לרבות בענין –

- (1) סדרי דין ומועדים;
- (2) חובת מתן הודעה למדינה או לרשות הציבורית על הגשת תביעה;
- (3) התנאים למסירת הודעה על ידי המדינה כאמור בסעיף 7ב(א), והמוסמך לאשר את מסירתה.

פורסמו תקנות הנזיקין (אחריות עובדי ציבור), התשס"ו–2006.

17. (א) פעל עובד ציבור בסטייה חמורה מהתנהגות ראויה של עובד ציבור, זכאית המדינה או הרשות הציבורית, לפי הענין, על אף הוראות סעיף 7א –

פיצוי ושיפוי המדינה או הרשות הציבורית [תיקון]:
תשס"ה]

- (1) אם ביצע כלפיה עובד הציבור מעשה המקים אחריות בנזיקין – לפיצוי ממנו;
 - (2) אם נמצאה אחראית למעשה שעשה עובד הציבור – לשיפוי ממנו.
- (ב) בהליכים על שיפוי לפי סעיף זה יהיו דמי השיפוי בסכום שיקבע בית המשפט על פי הצדק והיושר.

אדם שהוא גופו בית משפט או בית דין או אחד מחבריהם, או שהוא ממלא כדין חובותיו של אדם כאמור, וכל אדם אחר המבצע פעולות שיפוט, לרבות בורר – לא תוגש נגדו תובענה על עוולה שעשה במילוי תפקידו השיפוטי.

9. (א) לא תוגש תובענה נגד אדם על עוולה שעשה אותה בטרם מלאו לו שנים עשרה שנים.

קטין

(ב) מי שלא מלאו לו שמונה עשרה שנים יכול לתבוע על עוולה, ובכפוף לסעיף קטן (א) – להיתבע עליה; אולם אין להגיש נגדו תובענה על עוולה הנובעת, במישרין או בעקיפין, מחוזה שעשה.

10. תאגיד לא יפרע פיצויים בשל עוולה אלא אם גרמה לו נזק.

תאגיד

11. היה כל אחד משני בני-אדם או יותר חבים לפי הוראות פקודה זו, על מעשה פלוני, והמעשה הוא עוולה, יהיו חבים יחד על אותו מעשה כמעוולים יחד וניתנים להיתבע עליה יחד ולחוד.

מעוולים יחד

12. לענין פקודה זו, המשתף עצמו, מסייע, מייעץ או מפתה למעשה או למחדל, שנעשו או שעומדים להיעשות על ידי זולתו, או מצווה, מרשה או מאשרר אותם, יהא חב עליהם.

אחריות של
משתף ומשדל

לענין פקודה זו יהא מעביד חב על מעשה שעשה עובד שלו –

(1) אם הרשה או אישר את המעשה;

(2) אם העובד עשה את המעשה תוך כדי עבודתו;

– אולם

(א) מעביד לא יהא חב על מעשה שעשה מי שאיננו מעובדיו, אלא אחד מעובדיו העביר לו תפקידו בלא הרשאתו המפורשת או המשתמעת של המעביד;

(ב) מי שהיה אנוס על פי דין להשתמש בשירותו של אדם שאין בחירתו מסורה לו, לא יהיה חב על מעשה שעשה האדם תוך כדי עבודתו זו.

(ב) רואים מעשה כאילו נעשה תוך כדי עבודתו של עובד, אם עשהו כעובד וכשהוא מבצע את התפקידים הרגילים של עבודתו והכרוכים בה אף על פי שמעשהו של העובד היה ביצוע לא נאות של מעשה שהרשה המעביד; אולם לא יראו כן מעשה שעשה העובד למטרות של עצמו ולא לענין המעביד.

(ג) לענין סעיף זה, מעשה – לרבות
מחדל.

14 לענין פקודה זו, המעסיק שלוח, שאיננו
עובדו, בעשיית מעשה או סוג של מעשים
למענו, יהא חב על כל דבר שיעשה השלוח
בביצוע אותו מעשה או סוג מעשים ועל
הדרך שבה הוא מבצע אותם.

חבותו של
שולח

15 לענין פקודה זו, העושה חוזה עם אדם
אחר, שאיננו עובדו או שלוחו, על מנת
שיעשה למענו מעשה פלוני, לא יהא חב
על עוולה שתצמח תוך כדי עשיית אותו
מעשה; הוראה זו לא תחול באחת מאלה:

חבותו של בעל
חוזה

- (1) הוא התרשל בבחירת בעל חוזהו;
- (2) הוא התערב בעבודתו של בעל
חוזהו באופן שגרם לפגיעה או לנזק;
- (3) הוא הרשה או אישרר את המעשה
שגרם לפגיעה או לנזק;
- (4) הוא היה אחראי מכוח חיקוק
לעשיית המעשה שביצעו מסר
לקבלן עצמאי;
- (5) הדבר שלעשייתו נעשה החוזה היה
שלא כדין.

16 האמור בסעיפים 12, 14 ו-15 אינו גורע
מחבותו של שום אדם על מעשה שעשה
והאמור בסעיף 13 אינו גורע מחבותו של
העובד על מעשה שעשה.

שמירת חבות

ידיעתו של
שלוח או עובד

17כל מקום שלפי פקודה זו יש לטעון או להוכיח ידיעה, יראו ידיעתו של שלוח או עובד כדיעתו של שולחו או מעבידו, ובלבד שהידיעה נרכשה על ידי השלוח כשהוא פועל למען שולחו, או על ידי העובד תוך כדי עבודתו לגבי הענין או הדבר שעליהם נדרשת הידיעה.

18אין בין־זוג חב על עוולה שעשה בין־זוגו אלא לפי הוראות סעיפים 11 עד 16.

בין־זוג [תיקון]:
[תשכ"ט]

19(א) נפטר אדם – כל עילות תביעה בשל עוולה שהיו עומדות לנפטר או נגדו, יוסיפו לעמוד בעינן, בכפוף להוראות סעיף זה, לטובת עזבונו או נגד עזבונו, הכל לפי הענין.

השפעת מוות
על עילת
תביעה

(ב) היתה עילת תובענה מוסיפה לעמוד כאמור לטובת עזבונו של נפטר, והמעשה או המחדל היוצר את העילה גרם למותו, יהיו הפיצויים שניתן להיפרע לטובת העזבון מחושבים בלי שים לב להפסד או לריווח שנגרם לעזבון עקב המוות, אבל ניתן לכלול בהם סכום להוצאות קבורה.

(ג) נסבל נזק על ידי מעשה או מחדל שהיו משמשים עילה לתובענה בשל עוולה נגד אדם פלוני אלא שנפטר לפני הנזק או בשעת הנזק, יראו, לענין פקודה זו, את עילת התובענה

שהיתה קיימת נגדו בשל המעשה או המחדל אילו נפטר אחרי הנזק, כאילו היתה קיימת נגדו לפני שנפטר.

(ד) הזכויות הנתונות לפי פקודה זו לעזבון של נפטר באות להוסיף על הזכויות הנתונות לתלויים בנפטר לפי פקודה זו או כל חיקוק אחר ולא לגרוע מהן.

20 לעזבון הַדל פרעון שניתן להגיש נגדו תובענה לפי סעיף 19, יראו כל חבות בשל עילת התובענה כאילו היא חוב בר הוכחה נגד העזבון אף שלפי טבעה היא דרישה לדמי נזק בלתי קצובים שאינם נובעים מחוזה או מהבטחה או מהפרת נאמנות.

עזבון חדל
פרעון

21 מי שניתן לגביו צו לפתיחת הליכים לפי חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ח-2018, יכול לתבוע על עוולה; ואולם –

פושט רגל [תיקון]:
[תשע"ח]

(1) הזכות לתבוע על עוולה שגרמה נזק ממון לנכסי מי שניתן לגביו צו לפתיחת הליכים לפי החוק האמור תעבור לידי הנאמן או תמומש בידיו;
(2) (נמחקה);

(3) סעיף זה כפוף להוראות סעיף 19.

22 הזכות לתרופה בשל עוולה, וכן החבות עליה, אינה ניתנת להמחאה אלא מכוח

אין המחאה
בנזיקין

פרק ג': העוולות

סימן א': תקיפה

תקיפה

23(א) תקיפה היא שימוש בכוח מכל סוג שהוא, ובמתכוון, נגד גופו של אדם על ידי הכאה, נגיעה, הזזה או בכל דרך אחרת, בין במישרין ובין בעקיפין, שלא בהסכמת האדם או בהסכמתו שהושגה בתרמית, וכן נסיון או איום, על ידי מעשה או על ידי תנועה, להשתמש בכוח כאמור נגד גופו של אדם, כשהמנסה או המאיים גורם שהאדם יניח, מטעמים סבירים, שאכן יש לו אותה שעה הכוונה והיכולת לבצע את זממו.

(ב) "שימוש בכוח", לענין סעיף זה – לרבות שימוש בחום, באור, בחשמל, בגאז, בריח או בכל דבר או חומר אחר, אם השתמשו בהם במידה שיש בה להזיק.

24בתובענה על תקיפה תהא הגנה לנתבע אם –

הגנה מיוחדת
[תיקון: תש"ס]

(1) עשה את המעשה בסבירות כדי להגן על עצמו או על זולתו מפני פגיעה בחיים, בגוף, בחירות או ברכוש, והיחס בין הנזק שסביר היה שייגרם

מהמעשה לבין הנזק שסביר היה
שיימנע על ידיו, היה סביר;

(2) השתמש במידה סבירה של כוח כדי
למנוע את התובע מהיכנס שלא כדין
למקרקעין או כדי להרחיקו מהם,
אחרי שנכנס אליהם, או שהה בהם,
שלא כדין, והכל כשהנתבע היה
תופשם או פעל מכוחו של תופשם;
ואולם אם נכנס התובע, או ניסה
להיכנס, למקרקעין שלא בכוח,
תנאי להגנה הוא שהנתבע ביקש
תחילה את התובע שלא להיכנס
לשם, או לצאת משם אחרי שנכנס,
ונתן לו הזדמנות סבירה למלא
בקשתו בדרכי שלום;

(3) השתמש במידה סבירה של כוח כדי
להגן על החזקתו במיטלטלין שהוא
זכאי להחזיק בהם, או כדי להשיבם
מידי התובע שלקח אותם ממנו, או
עיכב אותם בידו, שלא כדין; ואולם
אם לקח התובע, או ניסה לקחת,
את המיטלטלין שלא בכוח, תנאי
הוא להגנה שהנתבע ביקש תחילה
את התובע שלא לקחת אותם, או
להחזירם לו לאחר שלקחם, ונתן לו
הזדמנות סבירה למלא בקשתו
בדרכי שלום;

(4)

עשה את מעשהו תוך כדי ביצוע, או סיוע כדין לבצע, צו מעצר או חיפוש, צו מסירה לדין, צו מאסר או צו עיכוב שניתנו על ידי בית משפט או רשות אחרת המוסמכת לכך, ובלבד שהמעשה שמתלוננים עליו הותר באותם צווים אף אם היה פגם בהם או בנתינתם;

(5) התובע לא היה שפוי בדעתו או היה לקוי בשכלו או בגופו, והכוח שהשתמש בו הנתבע היה, או נראה שהיה, במידת הנחיצות הסבירה להגנת התובע עצמו או להגנת אנשים אחרים, והשימוש בו היה בתום לב ובלי זדון;

(6) הנתבע והתובע היו שניהם חיילים בצבא־הגנה לישראל, והנתבע פעל מכוח דין החל על הצבא ולפי אותו דין;

(7) (נמחקה);

(8) עשה בתום לב מעשה שהיה לו יסוד להניח שהוא לטובת התובע, אלא שלפני שעשהו לא היה בידו לקבל את הסכמת התובע, מפני שבנסיבות ההן לא היה בידי התובע לציין את הסכמתו או שהאדם הממונה עליו כדין לא היה בידו להסכים מטעמו, ולנתבע היה יסוד להניח כי טובת

התובע מחייבת שלא לדחות את
המעשה.

25(בוטל).

[תיקון: תשס"ה]

סימן ב': כליאה

26כליאת שוא היא שלילת חירותו של אדם,
שלילה מוחלטת ושלא כדין, למשך זמן
כלשהו, באמצעים פיסיים או על ידי הופעה
כבעל סמכות.

כליאת שוא

27בתובענה שהוגשה על כליאת שוא תהא
הגנה לנתבע אם –

הגנה מיוחדת

(1) עשה את מעשהו תוך כדי ביצוע, או

סיוע כדין לבצע, צו מעצר או חיפוש,
צו מסירה לדיון, צו מאסר או צו
עיכוב שניתנו על ידי בית משפט או
רשות אחרת המוסמכת לכך, ובלבד
שהמעשה שמתלוננים עליו הותר
באותם צווים אף אם היה פגם בהם
או בנתינתם;

(2) התובע היה נתון במשמורת כדין לפי
הוראות חיקוק;

(3) התובע לא היה שפוי בדעתו או היה
לקוי בשכלו או בגופו, ושלילת
חירותו היתה, או נראה שהיתה,
נחוצה באופן סביר להגנת התובע
עצמו או להגנת אנשים אחרים
ובוצעה בתום לב ובלי זדון;

(4) המעשה שהתובע מתלונן עליו היה מעשה, שהאדם שעשהו היה צפוי לעונש לפי הוראות חיקוק אילולא עשהו;

(5) הנתבע והתובע היו שניהם חיילים בצבא הגנה לישראל והנתבע פעל מכוח דין החל על הצבא ולפי אותו דין;

(6) הנתבע הוא הורו או אפוטרופסו או מורהו של התובע, או שהיחס שלו אל התובע דומה לשל הורו או אפוטרופסו או מורהו, והוא שלל מהתובע את חירותו שלילה ארעית בלבד לזמן שהיה נחוץ באופן סביר למען ייטיב דרכו.

28 (בוטל).

[תיקון: תשס"ה]

סימן ג': הסגת גבול

29הסגת גבול במקרקעין היא כניסה למקרקעין שלא כדין, או היזק או הפרעה בידי אדם למקרקעין שלא כדין; אך אין תובע יכול להיפרע פיצויים על הסגת גבול במקרקעין אלא אם סבל על ידי כך נזק ממון.

הסגת גבול
במקרקעין

30בתובענה שהוגשה על הסגת גבול במקרקעין – על הנתבע הראיה שהמעשה שעליו מתלוננים לא היה שלא כדין.

חובת הראיה

131הסגת גבול במיטלטלין היא לקיחת טובין שלא כדין מהחזקתו של אדם אחר, או הפרעה אלימה בהם בהיותם בהחזקתו של אדם אחר; אך אין תובע יכול להיפרע פיצויים על הסגת גבול במיטלטלין אלא אם סבל על ידי כך נזק ממון.

232בתובענה שהוגשה על הסגת גבול במיטלטלין – על הנתבע הראיה שהמעשה שעליו מתלוננים לא היה שלא כדין.

33טעות בנוגע לבעלות או לזכות החזקה, ואפילו טעות בתום לב, וכן כוונה לפעול לטובת הבעל האמיתי, אינן הצדק להפרעה בנכסיו של אחר; אולם –

(1) המוביל טובין, או כל המקבל עליו הובלתם או שמירתם של טובין כשירות ציבורי, איננו מסיג גבול על ידי שהוא מטפל בטובין בדרך הרגילה של אותו שירות ורק לפי הוראתו ומטעמו של אדם שמסר לו את הטובין לשם כך מתוך הנחה בתום לב שמוסר הטובין זכאי לטפל בהם;

(2) פועל או עובד איננו מסיג גבול על ידי שהוא מטפל בנכס בדרך הרגילה של עבודתו ובדרך שהורשה על ידי מעבידו והוא מניח בתום לב שמעבידו זכאי להרשות לו דרך זו של טיפול.

34 טענת זכות לטפל בנכס או למנוע אדם
אחר מטפל בו, היא בלבד איננה הסגת
גבול.

תביעת זכות
אינה הסגת
גבול

34 א (טל).

[תיקון: תשל"ד,
תשמ"א]

סימן ד': רשלנות

35 עשה אדם מעשה שאדם סביר ונבון לא
היה עושה באותן נסיבות או לא עשה
מעשה שאדם סביר ונבון היה עושה באותן
נסיבות, או שבמשלח יד פלוני לא השתמש
במיומנות, או לא נקט מידת זהירות, שאדם
סביר ונבון וכשיר לפעול באותו משלח יד
היה משתמש או נוקט באותן נסיבות – הרי
זו התרשלנות; ואם התרשל כאמור ביחס
לאדם אחר, שלגביו יש לו באותן נסיבות
חובה שלא לנהוג כפי שנהג, הרי זו
רשלנות, והגורם ברשלנותו נזק לזולתו
עושה עוולה.

רשלנות

36 החובה האמורה בסעיף 35 מוטלת כלפי
כל אדם וכלפי בעל כל נכס, כל אימת
שאדם סביר צריך היה באותן נסיבות
לראות מראש שהם עלולים במהלכם
הרגיל של דברים להיפגע ממעשה או
ממחדל המפורשים באותו סעיף.

חובה כלפי כל
אדם

37 אחריות בעל
מקרקעין כלפי
מסיג גבול [תיקון:
תשל"ל]

37 אחריות לפי סעיפים 35 ו-36 של בעל
מקרקעין או של תופשם, בשל מצבם של
המקרקעין, תחזוקתם או תיקונם, לא

תחול כלפי מי שנכנס למקרקעין כמסיג גבול, אלא אם הוכיח התובע שנכנס בתום לב ובלי כוונה לעבור עבירה או לעשות עוולה.

37(א) האחריות לפי סעיפים 35 ו-36 בשל מצבו של שטח צבאי, תחזוקתו או תיקונו או בשל השימוש בו, לא תחול כלפי מי שנכנס לאותו שטח כמסיג גבול, אלא אם הוכיח התובע שנכנס בתום לב ובלי כוונה לעבור עבירה או לעשות עוולה ושהאחראי לאותו שטח, או הפועל מטעמו במקום הכניסה, ידע על הימצאותו של הנכנס באותו שטח בשעה שנגרם הנזק.

(ב) בסעיף זה, "שטח צבאי" –

(1) מקרקעין התפושים בידי צבא־הגנה לישראל או שלוחה אחרת של מערכת הבטחון שאישר אותה שר הבטחון לענין זה;

(2) מקרקעין המשמשים למטרה בטחונית שעל הכניסה אליהם הופקדה שמירה או שהכניסה הוגבלה בהודעה המוצגת מחוצה להם;

(3) מקרקעין שיש בהם מיתקנים המיועדים למנוע כניסה

אחריות כלפי
מסיג גבול
בשטח צבאי
[תיקון: תש"ל]

לישראל או יציאה ממנה;
לענין זה אישורו של מי
שהסמיכו לכך שר הבטחון, כי
המיתקן נועד לשמש למניעת
כניסה לישראל או יציאה
ממנה, יהא ראייה מוחלטת
לדבר.

(ג) סעיף זה לא יחול אלא בתקופה
שקיים במדינה מצב של חירום
בתוקף אכרזה לפי סעיף 9(א)
לפקודת סדרי השלטון והמשפט,
תש"ח-1948.

38 בתובענה שהוגשה על נזק והוכח בה
שהנזק נגרם על ידי דבר מסוכן, למעט אש
או חיה, או על ידי שנמלט דבר העלול
לגרום נזק בהימלטו, וכי הנתבע היה בעלו
של הדבר או ממונה עליו או תופש הנכס
שמתוכו נמלט הדבר – על הנתבע הראיה
שלא היתה לגבי הדבר המסוכן או הנמלט
התרשלות שיחוב עליה.

חובת הראיה
ברשלנות לגבי
דברים מסוכנים

39 בתובענה שהוגשה על נזק והוכח בה
שהנזק נגרם על ידי אש או עקב אש, וכי
הנתבע הבעיר את האש או היה אחראי
להבער האש, או שהוא תופש המקרקעין
או בעל המיטלטלין שמהם יצאה האש –
על הנתבע הראיה שלא היתה לגבי
מקורה של האש או התפשטותה,
התרשלות שיחוב עליה.

חובת הראיה
ברשלנות לגבי
אש

חובת הראיה
ברשלנות לגבי
חיה

40 בתובענה שהוגשה על נזק והוכח בה שתי
אלה:

(1) הנזק נגרם על ידי חיי־ת־בר, או על ידי חיה שאינה חיי־ת־בר אלא שהנתבע ידע, או חזקה עליו שידע, כי היא מועדת לעשות את המעשה שגרם את הנזק;

(2) הנתבע היה בעל אחת החיות האמורות או היה ממונה עליה – על הנתבע הראיה שלא היתה לגביה התרשלות שיחוב עליה.

חובת הראיה
ברשלנות
כשהדבר מעיד
על עצמו

41 בתובענה שהוגשה על נזק והוכח בה כי לתובע לא היתה ידיעה או לא היתה לו יכולת לדעת מה היו למעשה הנסיבות שגרמו למקרה אשר הביא לידי הנזק, וכי הנזק נגרם על ידי נכס שלנתבע היתה שליטה מלאה עליו, ונראה לבית המשפט שאירוע המקרה שגרם לנזק מתיישב יותר עם המסקנה שהנתבע לא נקט זהירות סבירה מאשר עם המסקנה שהוא נקט זהירות סבירה – על הנתבע הראיה שלא היתה לגבי המקרה שהביא לידי הנזק התרשלות שיחוב עליה.

[תיקון: תשנ"ב]

סימן ד' 1: היזק על ידי כלב

41.א.

נזקים שנגרמו
על ידי כלב

בתובענה בשל נזק לגוף שנגרם על ידי כלב, חייב בעליו של הכלב או מי שמחזיק בכלב דרך קבע (להלן – הבעלים) לפצות את הניזוק, ואין נפקא מינה אם היתה או לא היתה התרשלות מצדו של הבעלים.

[תיקון: תשנ"ב]

41 בתובענה לפי סימן זה לא תהא הגנה לבעלים, אלא אם כן הנזק נגרם עקב אחד מאלה –

הגנות [תיקון:
תשנ"ב]

- (1) התגרות של הניזוק בכלב;
- (2) תקיפת הניזוק את הבעלים, את בן זוגו, הורו או ילדו;
- (3) הסגת גבול של הניזוק במקרקעין של הבעלים.

41אין סימן זה גורע מזכויות אחרות לפי פקודה זו או לפי כל דין אחר.

שמירת דינים
[תיקון: תשנ"ב]

סימן ה': מיטרדים

42 מיטרד לציבור הוא מעשה שאינו כדין או מחדל מחובה משפטית, כשהמעשה או המחדל מסכן את החיים, הבטיחות, הבריאות, הרכוש או הנוחות של הציבור, או שהוא מכשול לציבור להשתמש בזכות מזכויות הכלל.

מיטרד לציבור

43 לא תוגש תובענה על מיטרד לציבור אלא –

תובענה על
מיטרד לציבור

- (1) על ידי היועץ המשפטי לממשלה או בא־כוחו, לשם מתן ציווי;

(2) על ידי אדם שסבל על ידי כך נזק ממון.

44(א) מיטרד ליחיד הוא כשאדם מתנהג בעצמו או מנהל את עסקו או משתמש במקרקעין התפושים בידו באופן שיש בו הפרעה של ממש לשימוש סביר במקרקעין של אדם אחר או להנאה סבירה מהם בהתחשב עם מקומם וטיבם; אך לא יפרע אדם פיצויים בעד מיטרד ליחיד אלא אם סבל ממנו נזק.

(ב) הוראות סעיף זה לא יחולו על הפרעה לאור שמש.

45 בתובענה על מיטרד ליחיד תהא הגנה אם המעשה שעליו מתלוננים נעשה על פי תנאי חוזה או הסכם המחייבים את התובע ופועלים לטובת הנתבע.

46 בתובענה על מיטרד ליחיד לא תהא הגנה בכך בלבד שהמיטרד היה קיים לפני שהתובע תפש או רכש את המקרקעין הנדונים.

47 הוראות הסעיפים 42 עד 46 באות להוסיף על ההוראות בנוגע למיטרד שנקבעו בכל חיקוק אחר ולא לגרוע מהן.

48 אדם עושה עוולה אם הוא מונע, על ידי חסימה או בדרך אחרת, מבעל מקרקעין או מן התופש אותם ליהנות מכמות סבירה

מיטרד ליחיד

הגנה מיוחדת

מיטרד קיים

שמירת דינים
אחרים

הפרעה לאור
שמש

של אור שמש, בהתחשב עם מקומם וטיבם של המקרקעין, לאחר שהבעל או התופש או מי שקדמו להם בזכויות אלו נהנו ברציפות מאור זה – שלא לפי תנאי חוזה או הסכם – לפחות חמש עשרה שנים שקדמו בתכופ לחסימה או למניעה.

48א. במקרקעין משום תמיכה למקרקעין שכנים, תהא עשיית דבר המונע או שולל תמיכה זו – עוולה.

מניעת תמיכה
[תיקון: תשכ"ט-2]

48ב. מוש במקרקעין הדרוש לטובת הציבור לא יהיה בו מיטרד לענין סימן זה, אף אם הוא גורם נזק למקרקעין שכנים או מונע מבעליהם הנאה מלאה ממקרקעיהם, ובלבד שהנזק שנגרם אינו חורג מתחום הנסבל והמשתמש נקט אמצעים סבירים כדי להקטין את הנזק ככל האפשר; אולם רשאי בית המשפט לפסוק פיצויים – אם בתשלום חד פעמי ואם בתשלומים חוזרים – אם נגרם לבעל המקרקעין נזק ממון.

שימוש הדרוש לטובת הציבור
[תיקון: תשכ"ט-2]

סימן ו': שליחת יד

49. עיכוב שלא כדין הוא מניעת מיטלטלין שלא כדין מאדם הזכאי להחזיק בהם מיד.

עיכוב נכס שלא כדין

50. חובת הוכחה על הנתבע שהמניעה היתה חובת הוכחה על הנתבע שהמניעה היתה כדין.

חובת ההוכחה

.51

החזרת המעוכב

בתובענה שהוגשה על עיכוב שלא כדין
רשאי בית המשפט, לפי הנסיבות, לצוות
על החזרת הנכס המעוכב, בנוסף על כל
תרופה אחרת שנקבעה בפקודה זו או
במקומה של תרופה כאמור.

52גזל הוא כשהנתבע מעביר שלא כדין
לשימוש עצמו מיטלטלין שהזכות
להחזיקם היא לתובע, על ידי שהנתבע
לוקח אותם, מעכב אותם, משמיד אותם,
מוסר אותם לאדם שלישי או שולל אותם
מן התובע בדרך אחרת.

3גזל בתובענה שהוגשה על גזל תהא הגנה
לנתבע, אם קנה את המיטלטלין בתום-לב
בהתאם לסעיף 34 לחוק המכר,
תשכ"ח-1968.

4גזל בתובענה שהוגשה על גזל לא יוכל הנתבע
לשם הגנה להעלות, נגד האדם הזכאי
להחזיק במיטלטלין מיד, את זכותו של
אדם שלישי.

5גזל בתובענה שהוגשה על גזל רשאי בית
המשפט, לפי הנסיבות, לצוות על החזרת
הגזלה, בנוסף על כל תרופה אחרת
שנקבעה בפקודה זו או במקומה של
תרופה כאמור.

סימן ז': הטעיה

.56

תרמית

גזל

הגנה מיוחדת
[תיקון: תשכ"ח]

זכות אדם
שלישי אינה
הגנה

החזרת הגזלה

תרמית היא הַצָּג כוזב של עובדה בידיעה שהיא כוזבת או באין אמונה באמיתותה או מתוך קלות ראש, כשלא איכפת למציג אם אמת היא או כזב, ובכוונה שהמוטעה על ידי ההיצג יפעל על פיו; אולם אין להגיש תובענה על היצג כאמור, אלא אם היה מכוון להטעות את התובע, אף הטעה אותו, והתובע פעל על פיו וסבל על ידי כך נזק ממון.

57 אין להגיש תובענה על היצג כאמור בסעיף 56, שנעשתה בנוגע לאֶפּיו של אדם, להתנהגותו, לאשראי שלו, לכשרו, למלאכתו או לעיסוקו, כדי להשיג בשבילו אשראי, כסף או טובין, אלא אם היה ההיצג בכתב חתום בידי הנתבע עצמו.

סעיף לתובענה על תרמית מסויימת

58 (א) שקר מפגיע הוא פרסום הודעה כוזבת בזדון בין בעל פה ובין בדרך אחרת, בנוגע לעסקו של אדם, למשלח ידו, למקצועו, או לטובין שלו או לזכות קנין שלו; אך לא יפרע אדם פיצויים בעד פרסום כזה אלא אם סבל על ידי כך נזק ממון.

שקר מפגיע

(ב) "פרסום", לענין סעיף זה – כמשמעותו בסעיף 2 לחוק איסור לשון הרע, תשכ"ה–1965.

59 (בוטל).

[תיקון: תשמ"ט]

סימן ח': נגישה

60נגישה היא פתיחתו או המשכתו – למעשה, ובזדון, ובלי סיבה סבירה ומסתברת – [צ"ל: של הליך נְפֵל], נגד אדם, בפלילים או בפשיטת רגל או בפירוק, וההליך חיבל באשראי שלו או בשמו הטוב או סיכן את חירותו, ונסתיים לטובתו, אם היה ההליך עשוי להסתיים כך; אך לא תוגש תובענה נגד אדם על נגישה רק משום שמסר ידיעות לרשות מוסמכת שפתחה בהליכים.

61בוטל).

[תיקון: תשס"ה]

סימן ט': גרם הפרת חובה

62(א) מי שביודעין ובלי צידוק מספיק גורם לאדם שיפר חובה מחייב כדין שבינו לבין אדם שלישי הריהו עושה עוולה כלפי אותו אדם שלישי, אולם האדם השלישי לא יוכל להיפרע פיצויים בעד עוולה זו אלא אם סבל על ידי כך נזק ממון.

62(ב) לענין סעיף זה, היחסים הנוצרים על ידי נישואין לא ייחשבו כחובה, ושבתה והשבתה לא ייחשבו כהפרת חובה.

גרם הפרת
חובה שלא כדין

סימן י': הפרת חובה חקוקה

63.

(א) מפר חובה חקוקה הוא מי שאינו מקיים חובה המוטלת עליו על פי כל חיקוק – למעט פקודה זו – והחיקוק, לפי פירושו הנכון, נועד לטובתו או להגנתו של אדם אחר, וההפרה גרמה לאותו אדם נזק מסוגו או מטבעו של הנזק שאלי נתכוון החיקוק; אולם אין האדם האחר זכאי בשל ההפרה לתרופה המפורשת בפקודה זו, אם החיקוק, לפי פירושו הנכון, התכוון להוציא תרופה זו.

(ב) לענין סעיף זה רואים חיקוק כאילו נעשה לטובתו או להגנתו של פלוני, אם לפי פירושו הנכון הוא נועד לטובתו או להגנתו של אותו פלוני או לטובתם או להגנתם של בני־אדם בכלל או של בני־אדם מסוג או הגדר שעמם נמנה אותו פלוני.

פרק ד': אשם

64:אָשָׁם“ הוא מעשהו או מחדלו של אדם, שהם עוולה לפי פקודה זו, או שהם עוולה כשיש בצדם נזק, או שהם התרשלות שהזיקה לעצמו, ורואים אדם כמי שגרם לנזק בְּאָשָׁמוֹ, אם היה האשם הסיבה או אחת הסיבות לנזק; אולם לא יראוהו כך אם נתקיימה אחת מאלה:

גרם נזק באשם

(1) הנזק נגרם על ידי מקרה טבעי בלתי רגיל, שאדם סביר לא יכול היה לראותו מראש ואי אפשר היה למנוע תוצאותיו אף בזהירות סבירה;

(2) אָשְמוֹ של אדם אחר הוא שהיה הסיבה המכרעת לנזק;

(3) הוא ילד שלא מלאו לו שנים עשרה שנה, והוא שניזוק, לאחר שהאדם שגרם לנזק הזמין אותו, או הרשה לו, לשהות בנכס, שבו או בקשר עמו אירע הנזק או להימצא כה קרוב לאותו נכס שבמהלכם הרגיל של הדברים היה עשוי להיפגע באשמו של אותו אדם.

65. תבוע שגרם לנזק באשמו, אלא שהתנהגותו של התובע היא שהביאה לידי האשם, רשאי בית המשפט לפטור אותו מחבותו לפצות את התובע או להקטין את הפיצויים ככל שבית המשפט יראה לצודק.

התנהגות
התובע

66. מקום שגם התובע גם הנתבע גרמו לנזק באשם, אלא שהתנהגותו של הנתבע היא שהביאה לידי אשמו של התובע, רשאי בית המשפט להגדיל את הפיצויים שהנתבע היה חייב לשלם, אילולא הוראות סעיף 64, ובלבד שלא יעלו על הסכום שהיה חייב לשלם לולא גרם גם התובע לנזק באשמו.

התנהגות
הנתבע

67 אשמו של פלוני, לענין סעיפים 64 עד 66 –
לרבות אשמו של אדם שאותו פלוני אחראי
לו, והוא כשאין משמעות אחרת מתחייבת
מן ההקשר.

68 (א) סבל אדם נזק, מקצתו עקב אשמו
שלו ומקצתו עקב אשמו של אחר,
לא תיכשל תביעת פיצויים בעד הנזק
מחמת אשמו של הניזוק, אלא
שהפיצויים שייפּרעו יופחתו בשיעור
שבית המשפט ימצא לנכון ולצודק
תוך התחשבות במידת אחריותו של
התובע לנזק; אולם האמור בזה אין
כוחו יפה להכשיל הגנה הנובעת
מחוזה, ואם חל על התביעה חוזה או
דין המגבילים את החבות, לא יפּרע
התובע פיצויים למעלה מן הגבול
שנקבע כאמור.

(ב) הופחתו הפיצויים לפי סעיף קטן (א),
יקבע בית המשפט וירשום את סך
כל הפיצויים שהתובע היה יכול
להיפּרע אילולא אשמו.

(ג) הוראות הסעיפים 11 ו-83 יחולו כל
אימת שנמצאו שניים או יותר חבים
לפי סעיף קטן (א) על נזק שנגרם
לאדם, או שהיו חבים אילו נתבעו
לדין.

69 ממת אדם עקב אשמו שלו ושל אחר, ואילו
הוגשה תובענה לטובת העזבון לפי סעיף

19 היה בית המשפט מפחית את הפיצויים לפי סעיף 68(א), הרי אם תוגש תובענה לטובת התלויים באותו אדם לפי סעיף 78 יופחתו הפיצויים בשיעור יחסי.

70 בכל מקרה שחל עליו סעיף 68(א) ואחד מבני האשם פוטר עצמו מחבותו כלפי בר־אשם פלוני או בא־כוחו החוקי, בהסתמך על דין התיישנות, לא יהיה זכאי להיפָרע מאותו פלוני או מבא־כוחו פיצויים או השתתפות מכוח הסעיף האמור.

טענת
התיישנות

פרק ה': תרופות לעוולות

71 כל בית משפט אזרחי יהא מוסמך בתחומי שיפוטו ליתן תרופה לעוולה על פי פקודה זו, בכפוף להוראות כל דין חקוק החל על אותו בית משפט, ורשאי הוא ליתן ציווי בשל עוולה גם כשלא נתבעו או לא נפסקו פיצויים או סעד אחר.

כל בית משפט
מוסמך ליתן
תרופה

72 ציווי יכול שיהיה צו עשה או צו לא־תעשה, לשעה או לתמיד.

ציוויים

73 בית המשפט לא יתן ציווי לשעה אלא אם ראה להנחת דעתו, על פי תצהיר או בדרך אחרת, כי קיימת שאלה של ממש שיש לדון בה, וקרוב לודאי שהתובע יהא זכאי לתרופה ושיהא קשה, או אי אפשר,

תנאים למתן
ציווי

לעשות מלוא הצדק בשלב מאוחר יותר
אם לא יינתן ציווי לשעה.

74 בית המשפט לא יתן ציווי, אם הוא סבור
שהפגיעה או הנזק שנגרמו לתובע הם
קטנים וניתנים להערכה בכסף ולפיצוי
מספיק בתשלום כסף, ומתן ציווי יהיה בו
משום התעמרות בנתבע, אך רשאי הוא
לפסוק פיצויים.

מקום שאין
ליתן ציווי

75 הוראות סעיפים 72 עד 74 באות להוסיף
על סמכויות בתי המשפט ליתן ציווי לפי כל
דין חקוק אחר ולא לגרוע מהן.

שמירת
סמכויות

76 פיצויים אפשר שיינתנו הם בלבד או בנוסף
על ציווי או במקומו; אלא שאם –

פיצויים

(1) סבל התובע נזק, יינתנו פיצויים רק
בשל אותו נזק שעלול לבוא באורח
טבעי במהלכם הרגיל של הדברים
ושבא במישרין מעוולת הנתבע;

(2) סבל התובע נזק ממון, לא יינתנו לו
פיצויים בשל הנזק אלא אם מסר
פרטים עליו בכתב התביעה או
בצירוף לו.

77 (א) בכפוף להוראות סעיפים 83–85,
אדם שנפרע פיצויים או סעד אחר
בשל עוולה, ומי שתובע באמצעות
אדם כאמור או מכוחו, לא יפרעו
פיצויים נוספים בשל אותה עוולה.

אין נפרעים
אלא פעם אחת
בלבד

(ב)

לא יִפְרַע אדם פיצויים או סעד אחר בשל עוולה אם יש בה גם הפרת חוזה או הפרת חיוב הדומה לחיוב על פי חוזה, ובית משפט, בית דין או בורר כבר פסק פיצויים בעד הפרה זו לאותו אדם או למי שמכוחו הוא תובע.

(ג) לא יִפְרַע אדם פיצויים בעד הפרת חוזה או בעד הפרת חיוב הדומה לחיוב על פי חוזה, אם אותה הפרה היא גם עוולה ובית משפט כבר פסק בשל אותה עוולה פיצויים או סעד אחר לאותו אדם או למי שבאמצעותו או מכוחו הוא תובע.

78. גרמה עוולה למותו של אדם, והיה אותו אדם, אילולא מת, זכאי אותה שעה לפיצויים לפי פקודה זו בעד חבלת גוף שגרמה לו העוולה – יהיו בן זוגו, הורו וילדו זכאים לפיצויים מן האדם האחראי לעוולה.

זכותם של תלויים לפיצויים

79. תובענה לפיצויים לפי סעיף 78 תוגש על ידי מבצע הצוואה, או מנהל העזבון, או היורשים של המת, לטובת בן זוגו, הורו וילדו, או לטובת אלה מהם שעודם בחיים; אם תוך ששה חדשים לאחר מות הנפגע לא הוגשה תובענה כאמור – כל מי שלטובתו אפשר היה להגישה רשאי להגישה בשם כולם או בשם מקצתם.

הזכאי להגיש תובענה

80 בתובענה לפי סעיף 78 יש למסור פרטים בדבר האנשים שלטובתם היא מוגשת ובדבר הפסד הממון שסבל כל אחד מהם עקב מות הנפגע, והפיצויים יינתנו בעד הפסד הממון שסבלו למעשה, או עתידים לסבול אותו למעשה, ובכלל זה הוצאות שהוציאו לקבורתו; לאחר שינוכו מסכום הפיצויים הוצאות משפט שלא נגבו מהנתבע, יקבע בית המשפט בשעת שפיטה, את חלקו של כל אחד מן הזכאים בסכום הנותר.

81 בקביעת סכום הפיצויים לא יובאו בחשבון

סכומים שלא
יחשבו

(1) סכום שנתקבל או שזכאים לקבלו במות המת לפי חוזה ביטוח;

(2) סכום ששולם או שחייבים לשלמו לרגל האבל על המת.

82 (א) המבוטח לפי חלק ב' לחוק הביטוח

פיצויים
וגימלאות
מביטוח לאומי

הלאומי, תשי"ד-1953 (להלן בפרק זה – החוק), לרבות התלוי בו כאמור בסעיף 22(ב) לחוק, שהיו זכאים לפי פקודה זו עקב מאורע אחד גם לפיצויים מן המעביד, וגם לגימלה לפי חלק ב' לחוק – תנוכה הגימלה מסכום הפיצויים שהיו מגיעים להם ממעבידם אילולא סעיף זה.

(ב) לענין סעיף זה –

”גימלה” – השווי הכספי של הגימלאות, להוציא גימלה בעין, שניתנו או שעתידות להינתן לפי חלק ב' לחוק, לרבות תמורת דמי פגיעה המשתלמת לפי סעיף 38 לחוק, וגימלה שהופחתה או שנשללה עקב מעשה או מחדל של העובד, או שלא ניתנה בגלל בחירה בגימלה אחרת לפי החוק, רואים אותה כאילו ניתנה או שעתידה להינתן בשלמותה; הוראות שר העבודה לפי סעיף 49(ב) לחוק בדבר היוון קיצבאות ובדבר חישוב ערכן הכספי של גימלאות בעין, כוחן יפה גם לקביעת השווי הכספי של גימלאות לענין סעיף קטן זה;

”מעביד” – החייב לפי החוק בתשלום דמי הביטוח בעד המבוטח, לרבות מי שהמעביד אחראי למעשהו לפי סעיף 13 לפקודה זו.

(ג) בנסיבות האמורות בסעיף קטן (א) לא יראו, לענין סעיף 70 לחוק, את המעביד כצד שלישי שזכויות כלפיו מועברות למוסד לביטוח לאומי.

83(א)

סבל אדם נזק עקב עוולה – אין פסק הדין שניתן נגד מעוול החב על אותו נזק חוסם בעד הגשת תובענה נגד אדם אחר שאילו נתבע לדין היה חב על אותו נזק כמעוול יחד.

(ב)

הוגשו בשל נזק אחד על ידי האדם שסבל אותו או לטובת עזבונו, בן זוגו, הורו או ילדו, תובענות אחדות נגד מעוולים החבים על אותו נזק, אם כמעוולים יחד ואם באופן אחר – סך כל הסכומים שאפשר להיפרע כפיצויים בפסקי הדין שיינתנו באותן תובענות לא יעלה על סכום הפיצויים שנפסק בפסק הדין שניתן ראשון ולא בוטל בערעור, או כפי ששונה בערעור, ובכל אחת מן התובענות, זולת זו שניתן בה פסק דין ראשון כאמור, לא יהיה התובע זכאי להוצאות, אלא אם סבור בית המשפט שהיה יסוד סביר להגיש את התובענה; היה פסק הדין הראשון נגד מעביד כמשמעותו בסעיף 82 ובנסיבות המפורטות בו, יבוא לענין סעיף קטן זה במקום סכום הפיצויים שבפסק הדין הראשון הסכום שהיו פוסקים אילולא סעיף 82.

84(א)

כל מעוול החב על הנזק רשאי להיפרע דמי השתתפות מכל מעוול

אחר החב, או שאילו נתבע היה חב, על אותו נזק, אם כמעוול יחד ואם באופן אחר, אלא ששום אדם לא יהא זכאי להיפרע דמי השתתפות לפי סעיף קטן זה ממי שזכאי לשיפוי ממנו בשל החבות שבגללה נתבעת ההשתתפות.

(ב) בהליכים על השתתפות לפי סעיף זה יהיו דמי ההשתתפות בסכום שיקבע בית המשפט על פי הצדק והיושר בהתחשב עם מידת אחריותו של האדם לנזק; בית המשפט מוסמך לפטור אדם מחובת השתתפות או להורות שהשתתפותו של אדם תהא כדי שיפוי מלא.

85'עוולה", בסעיפים 83 ו-84 – בין אם היא עבירה פלילית ובין אם לאו, והאמור בהם אינו בא להשפיע על הליך פלילי בשל מעשה שלא כדין או לעשות אכיף כל הסכם בדבר שיפוי, שלא היה אכיף אילולא סעיפים אלה.

הגדרה

86'שעה שבאים לשום פיצויים המשתלמים בשל עוולה, לא יובא בחשבון כל סכום ששולם או שמגיע לרגל אותה עוולה על פי חוזה ביטוח.

סכום ביטוח לא יובא בחשבון פיצויים

87'בוטל).

[תיקון: תשכ"ח-2, תשע"ז]

.88

היו העובדות שעליהן מתבססת תובענה על עוולה מהוות עבירה פלילית, לא ישמש הדבר מחסום בפני התובענה, אך אם ראה בית המשפט הדין בתובענה בכל שלב של ההליכים שהעובדות מהוות, או עשויות להוות, פשע, יעכב בית המשפט את המשך ההליכים עד שייוכח שהעובדות נמסרו לידיעת המשטרה או שהן ידועות לה.

89 לענין תקופת התיישבות בתובענות על עוולות – "היום שנולדה עילת התובענה" הוא אחד מאלה:

(1) מקום שעילת התובענה היא מעשה או מחדל – היום שבו אירע אותו מעשה או מחדל; היה המעשה או המחדל נמשך והולך – היום שבו חדל;

(2) מקום שעילת התובענה היא נזק שנגרם על ידי מעשה או מחדל – היום שבו אירע אותו נזק; לא נתגלה הנזק ביום שאירע – היום שבו נתגלה הנזק, אלא שבמקרה אחרון זה תתיישן התובענה אם לא הוגשה תוך עשר שנים מיום אירוע הנזק.

פרק ו': שונות

90 שום דבר בפקודה זו לא יראו כפוגע בשיפוט לפי דיני האדמירליות הנתון לבית משפט בישראל, או בהוראות של החוק

לתיקון סדרי הדין האזרחי (המדינה כבעל דין), תשי"ח-1958, או של חיקוק שבוטל על ידיו.

191 בית משפט שאינו בית דין דתי מוסלמי או בית דין שבטי לא יפסוק "דיה"; בתי דין כאמור לא יפסקו "דיה" בשל מעשה שנפסקו בעדו פיצויים לפי פקודה זו, ובית משפט לא יפסוק פיצויים לפי פקודה זו בעד מעשה שנפסקה בעדו "דיה".

הוראות בדבר פסיקת "דיה"

192 אשר המשפטים, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי, בצו, לשנות את התוספת.

[תיקון: תשס"ה]

193 תחילתו של נוסח חדש זה היא ביום ט' בתשרי תשכ"ט (1 באוקטובר 1968).

תחילה

תוספת: תאגידיים

[תיקון: תשס"ה]

שהוקמו בחוק

(סעיפים 7 ו-92)

1. בנק ישראל;

2. המוסד לביטוח לאומי;

3. שירות התעסוקה;

4. הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים;

[תיקון: ק"ת תשס"ז]

5. הרשות לפיקוח חקלאי;

[תיקון: ק"ת תשס"ז]

6. רשות ניירות ערך;

[תיקון: ק"ת תשס"ז]

7. רשות העתיקות;

[תיקון: ק"ת תשס"ז]

8. הרשות השניה לטלוויזיה ולרדיו;

9. רשות שדות התעופה, לעניין תפקידיה לפי חוק הטיס (ביטחון בתעופה האזרחית), התשל"ז-1977, וחוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים, התשנ"ח-1998.

יעקב ש'
שפירא
שר
המשפטי
□

מונחים המשמשים בנוסח זה

malice	זְדוּן	statement	אָמְרָה
harm	חֲבָלָה	fault	אָשָׁם
bodily harm (injury)	חֲבָלַת גוף	ratify	אָשֵׁר
insolvent	חֲדָל	assurance	בְּטוּחַ
	פְּרָעוֹן	insurance	(ביטוח)
onus of showing (proof)	חֻבַּת הִרְאָיָה	conversion	גִּזְלָה
animal	חַיָּה	interference	הַפְרָעָה
privileged	חֲסוּי	representation	הִצְגָה
privilege	חֲסוּיִן	(היצג)	
skill	מְיוּמְנוּת	excuse	הַצְדָקָה
		contribution	הַשְׂתַּתְּפוּת
		(דמי)	
		(השתתפות)	

	(צידוק)	civil	מְעִיל
injunction	צווי	wrongdoer	
	(ציווי)	profession,	מְשַׁלַּח
mandatory	צו	trade,	יָד
injunctive	עֲשֵׂה	occupation	
prohibitory	צו	malicious	נְגִישָׁה
counterclaim	לא-תעשה	prosecution	
	תביעה	damage	נִזְק
	שְׁכַנְגָד	relief	סִעֵד
cross	תובענה	civil	עוֹלָה
action	שְׁכַנְגָד	wrong	(עוולה)
(cross		detention	עֶכּוּב
claim)			(עיכוב)
occupier	תופש	injury	פְּגִיעָה
remedy	תְּרוּפָה	justification	צְדוּקָה

לוח השוואה

הסעיף החדש	הסעיף הקודם	הסעיף החדש	הסעיף הקודם
45	46	1	(1)2
46	47	64,2 רישה	(2)2
47	48	3	3 רישה
48	49	4	3 תנאי
35	(1)50	הושמט	(1)4
36	(2)50	7	(3)-(2)4
37	(2)50 תנאי	8	(5)-(4)4
35 סיפה	(3)50	21	5

38	51	10	6
49	52	9	8,7
40	53	18	9
41	54	11	10
78	(1)55 רישה	12	(א)(1)11
79	(א)(1)55	14	(ב)(1)11
80 סיפה	(ב)(1)55 רישה	15	(ג)(1)11
81	(ב)(1)55 תנאי	16 רישה	(2)11
80 רישה	(ג)(1)55	13	(3)-(1)12
63	א55	16 סיפה	(4)12
64	(1)ב55	17	13
65	(א)(2)ב55	19	(5)-(1)14
66	(ב)(2)ב55	20	(6)14
67	(3)ב55	22	15
68	-(1)ג55 (3)	58	23
69	(4)ג55	23	24
70	(5)ג55	24	25
5	56	25	26
6	57	26	27
הושמט	(2)58	27	28
71	(1)58	28	29
72	(1)59 רישה	60	30
73	(א)(1)59	61	31

74 רישה	59(1)(ב)	62	32
75	59(2)	59	33
74 סיפה	59(3)	56	34 רישה, תנאי (א)
76	60	57	34 תנאי (ב)
77(א)-(ב)	61	49	35(1)
82	62	50	35(2)
77(ג)	63	50	36
85, 81 רישה	64(1)(א)-(ב)	52	37
84(א)	64(1)(ג)	53	38
84(ב)	64(2)	54	39
83(ב) באמצע	64(3)	55	40
85 סיפה	64(4)	29	41(1)
86	65	30	41(2)
87	66	31	42(1)
88	67	32	42(2)
89	68	33	42(3)
90	69	34	43
91	70	42	44(1)
92	71	43	44(2)
		44	45

אזהרה: המידע בוויקיטקסט נועד להעשרה בלבד ואין לראות בו ייעוץ משפטי. במידת הצורך היוועצו בעורך-דין.

About this digital edition

This e-book comes from the online library [Wikisource](#)^[1]. This multilingual digital library, built by volunteers, is committed to developing a free accessible collection of publications of every kind: novels, poems, magazines, letters...

We distribute our books for free, starting from works not copyrighted or published under a free license. You are free to use our e-books for any purpose (including commercial exploitation), under the terms of the [Creative Commons Attribution-ShareAlike 3.0 Unported](#)^[2] license or, at your choice, those of the [GNU FDL](#)^[3].

Wikisource is constantly looking for new members. During the realization of this book, it's possible that we made some errors. You can report them at [this page](#)^[4].

The following users contributed to this book:

- Roxette5

- Fuzzy
- אבנר
- ChrisiPK
- Rei-artur
- Zanimum

-
1. [↑](https://wikisource.org) <https://wikisource.org>
 2. [↑](https://www.creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0) <https://www.creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0>
 3. [↑](https://www.gnu.org/copyleft/fdl.html) <https://www.gnu.org/copyleft/fdl.html>
 4. [↑](https://wikisource.org/wiki/Wikisource:Scriptorium) <https://wikisource.org/wiki/Wikisource:Scriptorium>